

Recenze knihy: Mikulica O., Grim T., Schulze-Hagen T. & Stokke B. G. 2017: *The Cuckoo. The Uninvited Guest*

Book Review: Mikulica O., Grim T., Schulze-Hagen T. & Stokke B. G. 2017: The Cuckoo. The Uninvited Guest

Jakub VRÁNA

Městské muzeum a galerie ve Svitavách, Máchova alej 1, 568 02, Svitavy;
email: vrana@muzeum.svitavy.cz

Kukačka obecná (*Cuculus canorus*) může být díky svému vědeckému významu a postavení ve folklórní tradici považována za skutečně ikonický ptačí druh. Recenzovaná kniha představuje v 15 kapitolách rozdělených do celkem šesti tematických okruhů její život od vývoje vajec a mláďat až ke složitým koevolučním vztahům s hostitelem. Zařazena je rovněž diskuze nad potřebnou ochranou. Vše je doplněno kvalitními fotografiemi. Řada z nich přitom tvoří mnohastránkovou hranici mezi jednotlivými okruhy.

Právě ve výborných snímcích je hlavní síla knihy. Upozornění na to jsme již na zadní straně přebalu, kde se nachází působivá galerie kukaččích vajec nakladených do hnízd různých hostitelských druhů. Velká část fotografií, ať už jde o ty maloformátové umístěné v textu či celostránkové mezi kapitolami, nabízí často unikátní detaily z kukaččího světa. K vidění jsou například hnízda se dvěma vejci od různých kukaččích samic, plavající mláďe a hostitelé napadající kladoucí kukačku přímo na svém hnízdě. Zajímavé jsou též snímky netradiční potrav, jako je malá ryba či žába. Ukázka různých druhů hostitelů pak sice není na první pohled tak velkolepá, jasně však demonstruje obrovskou variabilitu v ekologii a etologii popisovaného druhu. Prakticky na každém snímku je vidět velká řádka let, jež fotograf a první autor knihy v jedné osobě strávil s hlavním předmětem svého zájmu. Kniha je tak v neposlední řadě též životním příběhem jednoho muže, což dokládá i její poslední kapitola.

Samotný text ale není jen pouhým doplněním vizuální části. Dočteme se v něm prakticky vše důležité, co o biologii kukačky v současnosti víme. Dokáže být přitom velmi čtivý, vtipný a srozumitelný i laikovi a začínajícímu ornitologovi. Pěkně je podáno například různé zbarvení vajec a rozpoznávání parazitických mláďat hostitelem. Kniha je napsána jednoduchou, dobře srozumitelnou angličtinou. Přesto bude zřejmě pro publikaci problém získat kvůli jazykové bariéře větší popularitu mezi našimi ornitology. Český překlad by jistě našel další čtenáře. Ti by se díky popularizačnímu zaměření knihy mohli rekrutovat i z řad laické veřejnosti. Nejedná se totiž o klasickou vědeckou monografii, ale spíše o publikaci snažící se atraktivní formou zvednout zájem o kukačku jak u odborníků, tak u amatérů. Obojí se přitom zdařilo. Na druhou stranu je někdy méně odbornosti i trochu na škodu. Doplnění knihy o detailní vědecké poznatky z dostupných literárních pramenů by nejspíš přineslo jednu z nejlepších ornitologických knih tohoto století. Nebylo by ale správné takto autory kritizovat, jejich cíl byl jiný a dokázali ho dosáhnout.

Celkově lze konstatovat, že tato kniha přináší skutečně unikátní soubor fotografií zachycujících v překvapivých detailech prakticky celý život tohoto jedinečného opeřence. Samotný text je odborný, a přitom dobře přizpůsobený čtenářům bez předchozího zájmu o kukačku obecnou. Jedná se tedy o skutečně hodnotný přírůstek do našich ornitologických knihoven.

SOUHRN

Recenzovaná kniha o biologii kukačky obecné (*Cuculus canorus*) disponuje řadou kvalitních fotografií, jež dosud nebyly v takto ucelené podobě publikovány. V kombinaci se čtivými a erudovanými texty pak představuje unikátní výtvar mapující naše poznání tohoto zajímavého ptačího druhu. Dobře přitom obrazově prezentuje a ve psané podobě vysvětluje i málo známé a těžko pochopitelné aspekty ze života kukačky (např.: zbarvení vajec, rozpoznávání hostitelem). Jde tak o výbornou knihu, kterou ocení odborníci, amatérští ornitologové a zcela jistě i laici.

SUMMARY

The reviewed book brings an account of The Common Cuckoo (Cuculus canorus) breeding biology. The text comprises fifteen chapters, each dealing with a particular aspect of Cuckoo reproduction. These cover the whole spectrum from host selection through egg laying, incubation and hatching, host chick ejection, feeding and fledging. Despite the high quality of the text, the most eye-catching feature of this book is its outstanding collection of Cuckoo photographs. The book is certainly an fascinating read and view not only for ornithologist, but also for amateur bird lovers worldwide.